

*Юрченко А. О., студентка 2 курсу
Харківський національний аграрний
університет ім. В. В. Докучаєва
Наук. керівник Чуприна Ю. Ю., викладач
Харківський національний аграрний
університет ім. В. В. Докучаєва*

ВВЕДЕННЯ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ

Надзвичайний стан — це передбачений Конституцією України особливий правовий режим діяльності державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, який тимчасово допускає встановлені Законом України "Про правовий режим надзвичайного стану" обмеження в здійсненні конституційних прав і свобод громадян, а також прав юридичних осіб, покладає на них додаткові обов'язки.

На час введення надзвичайного стану можуть, як правило, встановлюватися наступні обмеження:

- особливий режим виїзду та в'їзду;
- обмеження свободи пересування територією, на якій введено надзвичайний стан;
- посилення охорони громадського порядку та об'єктів, які забезпечують життєдіяльність населення;
- заборона мітингів, вуличних демонстрацій, зборів, страйків, інших масових заходів;
- обмеження руху транспортних засобів.

Крім того, можуть вводитися й додаткові обмеження:

- комендантська година, тобто заборона знаходитися на вулицях та в інших громадських місцях без спеціально виданих перепусток та документів, які засвідчують особу, в установлені години;

-обмеження свободи друку та інших засобів масової інформації шляхом введення попередньої цензури; при цьому можливий тимчасовий арешт друкованої продукції до скасування надзвичайного стану, а також тимчасове вилучення звукопідсилюючої апаратури та розмножувальної техніки;

-призупинення, після відповідного попередження, діяльності політичних партій та масових рухів;

-перевірка документів у місцях скупчення громадян, а у виняткових випадках - при отриманні даних про наявність у них зброї;

-особистий огляд речей, житла та транспортних засобів;

-обмеження або заборона продажу зброї, отруйних речовин, спиртних напоїв (допускається тимчасове вилучення у громадян вогнепальної та холодної зброї, боєприпасів, отруйних і вибухових речовин, а у підприємств, закладів та організацій - навчальної воєнної техніки і радіоактивних речовин).

Особливий режим управління з державних причин вводиться в ніч із суботи на неділю або з неділі на понеділок (після стихійного лиха - залежно від обставин). Вранці на перехрестях і площах з'являються військові патрулі та бойова техніка.

Під охорону армії беруться найбільш значимі заклади: вокзали, телестудії, банки, редакції газет тощо. Під контролем буде телефонний та поштовий зв'язок (зокрема, можуть відключатися автоматичні міжнародні лінії). Можливе припинення виходу більшості газет. На особливий режим із змінами в програмах передач буде переведене радіомовлення та телебачення. У перші дні під контролем армії різко впаде злочинність. Робота торгівлі збережеться на попередньому рівні. Можливе покращення роботи транспорту, на вулицях стане вільніше. В особливому режимі можуть працювати фінансові установи, так що рахунки в банках будуть заблоковані.

Скоріше за все, заняття у школах та вузах будуть відмінені. Необхідно продумати, з ким залишаться діти. Особливо це стосується працівників

системи зв'язку, транспорту, постачання, виробничий режим яких може стати значно жорсткішим. Необхідно завжди мати при собі документи, так як при порушенні комендантської години громадяни без документів затримуються на строк до трьох діб.

Щоб правильно орієнтуватися в ситуації, при появі військ необхідно налаштуватися на місцеву радіостанцію або включити телевізор. Можна зв'язатися зі своєю установою чи закладом, щоб з'ясувати, чи немає змін у режимі роботи, а коли ви на роботі - із сім'єю, щоб узгодити свої дії. При цьому серед оптимальних варіантів захисту сім'ї - від'їзд на дачу. Під час евакуації при собі необхідно мати документи (і саме в кишені, а не сумці чи машині), трохи продуктів і найнеобхідніші речі. Цінності брати не рекомендується, їх краще сховати в надійному місці. Можливі пограбування квартир, але досвід свідчить, що вони розпочинаються не раніше ніж через 2-3 дні після початку бойових дій.

Побачивши па вулиці зелену чи закамуфльовану воєнну техніку, водій будь-якого транспортного засобу повинен пам'ятати, що головною вулицею є та, якою їде ця техніка. Механік-водій бачить дорогу не через вітрове скло, а через триплекси, і пішохода чи навіть автомашину, які знаходяться занадто близько від танка, може і не помітити. До того ж він не чує окриків, сигналів автомобілів чи міліцейських свистків, а всю інформацію отримує від командирів тільки по радіо. На перехресті головним є військовий регулювальник.

Вищевикладене - тільки орієнтовний алгоритм дій. Усі надзвичайні ситуації - надзвичайні по-своєму. Але необхідно бути дуже обачливим та обережним, оскільки дії міліції і військових ведуться відповідно до чинного законодавства про введення надзвичайного стану, який передбачає обмеження прав і свобод громадян, а також установ, підприємств та організацій.

Література:

1. Лапін В. М. Безпека життєдіяльності людини: навч. посібник / - 4-е вид., випр. - Львів : ЛБІ НБУ ; К. : "Знання", 2001. - 186 с.
2. Березуцький В. В. Практикум з курсу «Безпека життєдіяльності». – Харків: Факт, 2005. – 168 с.
3. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації / За ред. Є. П. Желібо і В. М. Пічі. – Львів: “Новий Світ-2000”, 2002. – 328 с.